

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs I. De Accusationibus, Inquisitionibus, & Denuntiationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

LIBER QUINTUS
DECRETALIU.

TITVLVS I.

DE ACCUSATIONIBUS, INQUISITIONIBUS
ET DENUNTIATIONIBUS.

§. I.

Quid sit accusatio, & qua sit forma, sive qua conditiones ad eam requirantur?

Accusatio est alicujus criminis apud Iudicem competentem ad vindictam publicam legitime facta delatio. Est autem accusatio alia publica, quae scilicet tendit ad vindictam publicam criminis, ad poenam scilicet corporalem, vel pecuniariam, fisco publico applicandam, uti descriptio modò allata insinuat; alia est privata, quae fit ob privatam injuriam vindicandam, & ad poenam parti laesae applicandam. Ad utrumque spectato jure communi requiritur, primò ut fiat in Libello scripto (quamvis hodierna consuetudo sufficere paret, verbalem etiam accusationem, coram Notario, eam in scriptum redigentem factam.) Secundo requiritur ut exprimat^{ur} annus, & dies oblatis Libelli, no-

men Accusatoris, & aequali, necesse Judicis, species delicti, super quo accusatoris intentio fundatur, locus & tempus delicti commissi, sive mensis & annus, ut de competentia Judicis v. g. accusatoris &c. aut de incontinentia aliqua possit fieri postmodum exceptio. Tertio ut fiat subscriptio accusantis, qui se inscribat ad poenam talionis, sive civilem, si non probaverit accusatorem, & promittat, se illam prosecutionem usque ad finem, ad refrenandum iniquitatem accusatorum (quamvis hodierna consuetudine de jure civili, nulli amplius inscriptio locum habeat, cum in illo foro non tam per viam accusationis, quam inquisitionis plerumque procedatur, vel per simplicem querelam, ubi nec scriptura, nec inscriptio necessaria est, ad Judicem puniendam criminis deferantur) & in jure Canonico ad hoc locum habet, si per viam accusationis procedatur, c. Super his 16. & c. Quibus 24. h. t. n. si etiam de hoc jure ob levitatem v. g. materiae, aut ex alio capite,

capite, de quibus *Glossa in cit. cap. super his V. oportet*, aut quod per modum simplicis querelæ procedatur, nulla sit necessaria inscriptio.

§. II.

Quinam ad accusandum admittantur, & qui ab eo repellantur?

Generaliter loquendo non tantum ad suam, suorumque injuriam prosequendam, quilibet accusare potest, sed etiam ad vindictam publicam, nisi specialiter & expresse reperiatur jure prohibiti, qualiter prohibentur primò Clerici accusare criminaliter ad vindictam publicam Laicos, non tantum ob irregularitatis periculum, si poenâ sanguinis afficiatur accusatus, sed quod reverentia statûs etiam exigit, his odiosis litigijs, & minùs laudabilibus accusationibus se non immiscere; Si tamen accusando suam, suorumque, vel Ecclesiæ suæ injuriam prosequatur, nullum periculum subit irregularitatis incurrendæ, etiam si accusatus poenâ sanguinis afficeretur, modò contra protestetur talis accusans Clericus, quod hic & nunc non velit agere ad vindictam publicam, sed ad suam tantum, aut suorum, aut suæ Ecclesiæ interesse.

Secundò prohibentur Laici de crimine ad vindictam publicam accusare Clericos *c. Cum §. 10. h. t.* tum propter reverentiam, quæ a Laicis debetur Clericis, tum quod sæpius præsumi possit, ex odio, quo Laici in Clericos feruntur, provenire talis accusatio. Tertio prohibentur ob defectum ætatis, pupilli v. g. quartò ob sexus verecundiam, & fra-

Compend. Pirhing.

gilitatem, femina. Quintò infames & criminosi, juris quidem infamiâ infames ab utroque jure repelluntur, facti tamen infamiâ infames, saltem de jure Canonico. Sextò repelli etiam potest ab accusando excommunicatus majore excommunicatione. Septimò Liberti contra parentes ad accusandum non admittuntur, uti & liberti contra suos patronos, ob reverentiam scilicet, quæ his ab illis debetur. Octavò non admittuntur contra Christianos ad accusandum pagani & Gentiles, nec hæretici contra Catholicos, nec pauperes (nisi honestæ vitæ hic sit) nec accusati criminaliter, ad reaccusandum suum accusatorem, pendente accusatione; uti & plures alij, de quibus tamen sæpe conceditur, quod in criminibus exceptis læsæ, v. g. Majestatis, Simoniz &c. aut si suam, suorumque injuriam prosequantur, ad accusandum admitti possint & debeant.

§. III.

Qua ratione repellatur quis ab accusando ob inimicitiam.

Inimicitia, quam quis habet cum altero, si gravis est, ab accusando ordinariè repellit, (eò quod talis potius vindictæ causâ, quàm justitiæ zelo ad accusandum moveri videatur) non tantum eum, qui talem inimicitiam gerit, sed etiam ei cohabitantes, familiares, sæpius cum talibus inimicis conversantes, qui pro inimico testimonium tulerunt, ob affectionem scilicet nimiam, quam præsumuntur ad invicem habere, & hinc non tantum ab accusando repelluntur,

Xxx sed

sed etiam ab exceptione voluntaria & spontanea, si contra talem inimicum excipiant. *c. Meminimus 13. h. t.*

§. IV.

An Monachi seu religiosi possint criminaliter accusare suum Prælatum.

Responderetur affirmativè, juxta *c. Ex parte 11. h. t.* quia taliter accusando censetur Religiosus procurare utilitatem Monasterij, cujus interest non habere Prælatum malum, ita ut, si proprium peculium non habeat accusator, ex rebus Monasterij expensæ ad litem talem suppeditari debeant. Sicuti autem ab obedientia accusati non absolvitur per talem accusationem accusator, ita nec admitti debet ad accusandum, nisi post præcedentem summariam causæ cognitionem, ut appareat, quo zelo ad accusandum moveatur, alios verò extraneos accusare non possunt Monachi, nisi Monasterij intersit, & licentiam habeant Prælati.

§. V.

An Iudex ex officio repellere possit Accusatorem inhabilem, seu non idoneum, etiamsi pars nihil contra illum excipiat?

Responderetur affirmativè juxta *c. Si legitimus 1. h. t.* & hinc ante omnia inquirendam videtur de habilitate personarum, quæ litigare volunt in judicio; & quamvis Iudex ex officio in bonum reipublicæ repellere possit tales inhabiles, non potest tamen Episcopus familiares

suos, qui ipsum accusare volunt, per exceptionem criminis repellere, si eorum tequam se ab eis accusandum cogitaret, à sua familiaritate non amoveret, videatur jam reprobare eorum monachos prius approbavit. *c. Nulli 1. h. t.* tamen nec per officium Iudicis, nec per exceptionem accusati repulsi sunt ad accusando inhabilis de se accusator, processus accusationis tenet, & effectum habebit, ut testatur communis opinio.

§. VI.

An quis obligetur ad accusandum, & utrum accusator desistere possit ab accusatione inchoata?

Ad primam quæstionem non posse interdum contingere, ut in comen in spirituale, vel temporale dicitur Reipublicæ vergat, quod per jurisdictionem seu canonicam denuntiationem averti non potest, ad accusandum quis teneatur, si cum legitime probare possit, ne suspicioni calumniæ obijciat (cùm pars teneatur, etiam suo proprio incommodo aliquo, bono communi prospicere) de aliis vero criminibus, quæ non tendunt in bonum publicum Reipublicæ, nemo cogitur vitus accusare.

Ad secundam quæstionem non potest quidem accusatorem ante litem inchoatam, in causa criminali, ab accusando desistere, casu quo accusare non reoritur; non posse tamen licet post litem inchoatam, per Libelli obligationem, sine consensu Iudicis, sepe ipsius etiam obligatus manet ad probandum, vel ad p-

nam subeundam) nisi postmodum se er-
rante deprehendat, si falsò putando reum
esse criminis alterum, qui tamen non
est; ita tamen, ut si semel ab accusando
desistit, non audiatur amplius, si de eo-
dem crimine reum accusate postmodum
velit. *c. Licet. 14. h. t.*

§. VII.

*De personis, quæ criminaliter ac-
cusari possint, vel non possint.*

Generaliter loquendo, omnes delin-
quentes, de criminibus quibuscun-
que accusari possunt, tam liberi, quàm
servi, sine sexus differentia, tam pube-
res, quàm impuberes, modò usum rati-
onis habeant ad delinquendum, nisi
vel ratione absentia, vel ratione supre-
mæ dignitatis, vel saltem ad tempus ac-
cusari prohibeantur (bono publico ge-
neraliter illam exigente) ita tamen,
ut accusatus de aliquo crimine, & post-
modum absolutus, non possit de eodem
hoc crimine iterum accusari. *c. De his
6. h. t.* ne semper in periculo versetur suæ
innocentiæ impugnandæ accusatus, &
absolutus, nisi tantùm ab observatione
iudicii absolutus fuisset, propter inepti-
tudinem libelli, aut illegitimum accusa-
torem, quo in casu alius accusator ad-
mittitur; prout etiam admittitur alius
accusator de eodem crimine, si probave-
rit primum cum accusato collusisse, &
sic absolutionem obtentam fuisse; aut si
suam, suorumque injuriam prosequatur
secundus accusator, & probet, saltem
per juramentum primam accusationem
se ignorasse; vel si criminaliter ad vin-
dictam publicam agat secundus accusa-
tor, cum primus tantùm civiliter ad

proprium interesse egerit, &c. plures ca-
sus videri possunt apud Auctorem h. §.

§. VIII.

*An in causis & judiciis criminali-
bus Procurator admitti possit, ac
debeat?*

Regulariter non admittitur Procura-
tor, si criminaliter agatur, ad accu-
sandum (quamvis enim pœna talionis
in accusatore deficiente hodie non sit in
usu, puniti tamen potest juxta arbitrium
iudicis, accusator calumnians aut defi-
ciens) imò nec ad defendendum ad-
mittitur. *can. 2. can. 5. q. 3. & c. Veniens
15. junctâ Glossâ V. criminalib. 1.* si aga-
tur ad pœnam capitalem vel aliam cor-
poralem, quam reus, si de crimine con-
demnetur, subire debet, ne iudicium
tale reddatur elusorium. Ad excusandam
tamen principalis absentiam, & dilato-
rias exceptiones opponendas, quæ ante
litis contestationem proponuntur, ad-
mitti potest, ut ex *c. c. Veniens* colligitur.
Prout etiam admitti potest in causis cri-
minalibus, in quibus non infligenda ve-
nit pœna corporalis, sed pecuniaria, re-
legationis, incarcerationis, aut alia similis;
vel si ob impossibilitatem facti, aut juris
impedimentum, reus principalis per se
comparere coram Iudice non potest.
Videantur alii casus apud Auctorem h. §.

§. IX.

*De modo procedendi observando
in iudicio criminali accusatorio.*

Si utraque pars tam accusator, quàm
reus, sit præsens in iudicio, eodem
modo proceditur in causa criminali,
quomodo in Civili, nisi quòd in libellis

accusatoris, non sit necessaria conclusio ad certam pœnam, ut alibi dictum, & evidentiores requirantur probationes in criminalibus, ac major reo concedatur defendendi suam causam libertas, etiam si appareat, eam injustam esse, etiam postquam in causa conclusum est. Quomodo autem contra reos contumaciter absentes in causis criminalibus procedatur, de jure Canonico, ab ea potissimum distinctione dependet, utrum lis contestata fuerit, vel utrum non fuerit; si contestata jam fuit, potest communiter contra reum contumaciter absentem, si de delicto liquet, ad sententiam condemnatoriam procedi, si sententia in absentem executioni mandari possit, prout est sententia privationis, depositionis, suspensionis ab officio, &c. Si verò lis contestata non fuit, vel non liquet de delicto, nec ad testium receptionem, nec ad sententiã condemnatoriam procedi potest, ne pars inaudita condemnetur, sed per excommunicationis censuram ad comparandum cogi potest; & si intra annum non comparuerit, pro convicto habebitur.

§. X.

De effectibus accusationis, & pœnis Reo imponendis.

Prin cipalis effectus est accusationis, ut reo legitime convicto vel ordinaria pœna, & certa, à jure statuta, vel alia condigna, arbitraria, & extraordinaria, per judicis sententiam condemnatoriam infligatur, prout variae pœnæ hoc etiam titulo pro variis delictis feruntur; ubi in *c. Omnipotens 4. h. t.* etiam ille effectus pœnalis accusationi refertur, quòd ac-

cusatus, vel denunciatus, ad honores seu dignitates promovendi non possit, si deinde sint illæ Ecclesiasticæ, in sæculares (cùm ex tali accusatione, vel denuntiatione, saltem existimatio de hominis sit gravata) nisi per ipsum non steterit, quominus per annum causi de cisa fuerit, hoc enim in caso postquam promovendi potest.

§. XI.

Qualiter accusatore non probante, vel non comparente, reo negante de crimine in absentia sit permissio Canonica?

Vide de hoc *c. Accusatus 27. h. t.* & quæ infra tit. 3. 4. de perjurantia Canonica dicentur.

§. XII.

Quibus modis tollatur & extinguitur accusatio criminalis?

Tollitur primò per persequutionem post elapsum tempus viginti annorum, à die commissi criminis, quo tempore regulariter & ordinariè persequitur omnis accusatio criminalis, si delictum semel patratum, totum persequitur, & non habeat continuationem, uti habet crimen hæreticæ, & postaliæ, matrimonii contra SS. Canones contracti, &c. quibus in casibus per scriptio locum non habet, nisi à tempore cessantis criminis.

Secundò extinguitur accusatio criminalis per mortem accusatoris ante litem sententiam, ita ut heredes eam persequi non possint, sed iudex tantum ex officio.

crimina, nulla præcedens infamia necessaria est, sed potest eam Iudex præcisè ex officio suo instituere. *c. 1. De offic. Iud. ordin. c. 5. §. sanè de censib. in 6. c. sicut olim 25. b. 2.* quia talis inquisitio cum non datur contra certam personam, sed præcisè ad emendandos mores, & purgandam rempublicam, publicâ auctoritate, nulli injuriola est; & hinc non tenetur interrogatus vi illius inquisitionis manifestare occulta crimina eorum, qui nullâ laborant infamiâ, aut quæ probare non potest, etiamsi sub juramento interrogetur, ad cavenda plurima incommoda iniustissimarum infamationum, nisi manifestatio talis ad emendandum tantum criminisum Iudici ut Patri, facta, necessaria esset, aut ad advertendum grave damnum.

In mixta verò inquisitione, si crimen quidem certum est, & publicum, auctor tamen illius nescitur, & de hoc inquiritur, cum nulla præcedente fama de persona aliqua particulati, non potest fieri specialis contra certam personam inquisitio, sed generaliter tantum inquirendum est, quis illud commiserit, ut Reipublicæ scilicet per generalem talem inquisitionem consulatur, nulli tamen in specie fiat injuria, si nullâ labore de tali crimine perpetrato publicâ infamiâ.

§. III.

An, & quâ ratione ad inquisitionem generalem contra personam aliquam particularem requiratur, ut præcedat illius infamia; & quomodo in tali inquisitione sit procedendum?

Plurima de utraque hac questione statuuntur in *Qualiter &*

quando 24. b. 2. quod videri potest, et quæ circa illa plurima annotat in hoc §. Auctor Method, quorum omnium brevis epitome esse potest primò, quod contra personam particularem, specialis inquisitio fieri non possit, nisi præcedat publica illius personæ circa delictum de infamia, ut dictum. Secundò, quod hoc vel maximè attendi debeat, & contra Prælatos, aut publicos magistratus inquisitio. Tertio, quod inquisitio facienda sit, in loco, ubi est infamia. Quarto, quod fama se sola, nec in criminalibus, nec in civilibus plenam probationem faciat, & sepe in criminalibus nec semiplenam, nisi orta sit talis fama ex verisimilibus causis, & cooperata, & verisimilibus aliis cooperata maneat. Quintò, quod sit clamorosa fama, quæ sæpius ad Iudicis aures pervenit, & notum habeat, non à viliibus, sed honestis personis, & si contra Prælatum sit facienda inquisitio, ut præcedat talis contra eum infamia, quæ sine scandalo dissimulari non possit. Sextò, quod præsumens debeat esse, contra quem fit inquisitio (nisi per contumaciam se absterit) & capitula, circa quæ futura est inquisitio, illi exponantur, ac testium qui interrogantur, nomina, ut defensionis, & exceptionis copiam habeat, & servetur debitus legitimæ correctionis ordo, ut primò quidem reprehendatur, deinde increpetur, cum comminatione pœnæ, ac postmodum suspendatur ab officio, vel beneficio, & tandem excommunicetur, prout præscribitur in *c. 1. Qualiter*, ex quo capitulo etiam habetur Prælatum, si per inquisitionem reus deprehendatur, non faciliè ab ordine deponendum, sed

ab administratione tantum amovendum, nisi delicti ratio, & infamationis periculum aliud jubeat.

§. IV.

In quibus casibus non requiratur necessarium ad specialem inquisitionem contra personam particularem de aliquo crimine, ut precedat illius infamia?

Primò non requiritur hæc præcedens, de aliquo particulari, infamia, si alia sufficientia, & legitima indicia contra eum pugnent, talia enim indicia sæpè fortiora sunt, quam ipsa præcedens infamia, ex levioribus sæpius conjecturis orta. Secundò non requiritur, si fiat inquisitio ad denuntiationem publici Officialis. Tertio, si pars, contra quam fit inquisitio, sine ulla præcedente infamia, aut contra quam à Principe fieri mandatur motu proprio, aut ex certa scientia, inquisitio, nihil opponat, nec reclamet, cum tamen sciat, contra se fieri inquisitionem, quia censetur talis favori pro se principaliter introducto, cedere, ut disponitur in c. 6. Si is, h. r. in 6. Quarto, quando inquisitio fit non ad effectum puniendi crimina, sed ad effectum corrigendi ob bonum animæ, qualiter fieri solet in visitationibus, in Episcoporum promotionibus, in ordinandis, &c. Quintò, quando inquisitio fit in crimine læsæ majestatis, in crimine hæresis, & in similibus gravibus, & periculosis criminibus, in damnum grave Reipublicæ, aut animarum tendentibus, &c.

§. V.

Quenam præterea jure Canonico statuta sint circa modum procedendi per inquisitionem specialem?

Primò statuitur in c. Qualiter 17. h. r. ut ordo juris in inquisitione servetur, qui in duobus potissimum consistit, primò, ut regulariter non fiat inquisitio, nisi contra infamatum, ut prioribus §§. dictum. Secundò, ut postquam de infamia constat, per testes, publicam famam, aut alia sufficientia indicia, &c. inquiratur de veritate criminis, ut ne scilicet inde nascantur injuriæ, unde jura nasci oportet.

Secundò statuitur in c. Cum dilecti 18. h. r. ut non recipiantur excusationes super confessione facta, si juravit prius confitens, quòd plenam & meram veritatem sit dicturus; recipiantur verò super confessis excusationes, si juravit tantum confitens, quòd velit ad interrogata respondere, & excusationes tales non perimant confessionem, sed eam tantum explicent, & declarent; cum juramentum religio in posteriori casu patiatur Confessorum explicationem, non autem in priore casu, ubi ab initio statim omnis veritas dicenda est.

Tertio statuitur in c. Cum oporteat 19. h. r. quòd inimici partis, contra quam fit inquisitio, sicuti ad accusandum non admittuntur, ita nec admittendi sint ad inquisitionem prosequendam, & testificandum; & cui simpliciter commissa est inquisitio super crimine, illi (tacite saltem) commissa etiam censeatur inquisitio super fama, quæ quasi præambula

bula est ad inquisitionem, & consequenter, cui principale commissum est, censetur etiam commissum hoc accessorium, nisi in commissione à Principe facto, assertivè etiam narretur, quòd de fama sibi jam constet, ut supra dictum.

Quartò denique in *c. Ad positionem* 22. *h. 1.* statuitur, quòd nec Legatus à Latere immiscere se possit, speciali à Papa factæ commissioni, de inquirendo contra aliquem, ut dictum; & quòd quilibet de universitate aliqua, contra quam inquisitio demandata est, singulariter excipere possit, si de quolibet in particulari inquisitio fiat; à toto ferè collegio, sive à majore illius parte, si contra totum Collegium communiter inquisitio fiat, cum in priore casu cujuslibet in particulari interesse agatur, in altero verò casu totius tantum communitatis.

§. VI.

Quæstiones nonnullæ circa modum procedendi per inquisitionem à Concilio Lateranensi præscriptum occurrentes proponuntur & resolvuntur.

PUteraq; de primis tribus quæstionibus, quas habet author, ex dictis jã patent, vel speciale nihil asserunt: vicimū quæsitum est, quænam specialia sint observanda in inquisitione facta contra regulares. Respondetur, tria potissimū observanda esse, ut patet ex *c. Qualiter*. Primum est, quòd ordo juris non sit in inquisitione tali contra regulares quoad subtilitates, seu juris solemnitates exactissimè semper servandus, sed sufficiat veritatis probationem certam haberi.

Secundum est, quòd facilius Prælati regulares ab administratione remoti possint, quàm Prælati seculares. Tertium est, quòd contra regulares non ut exceptiones reperiantur, & admittantur, sicuti contra seculares, cum regulares in schola potius virtutum, quàm in processu & solemnitatibus juris vestiti debeant.

§. VII.

Qualiter puniendum sit crimen per viam inquisitionis probatum?

CONDEMNATUS & CONVICTUS DE CRIMINE per viam inquisitionis, non punitur pœnâ ordinariâ, sicuti à lego pro illo crimine, sicuti punitur damnatus & convictus per viam accusationis, sed punitur (saltem de jure Canonico) mitiore pœnâ, & arbitrariâ (ut in quibusdam casibus, quod contra eum sine accusatore procedatur, in aliis, in pœnâ scilicet mitiore, retereur) nisi crimen, quod per viam inquisitionis probatum fuit, tale crimen sit, ut etiam post pœnitentiam peractam impediendi ordinis suscepti executionem, aut transgressi retentionem, quæ criminis sui, quæ irregularitatem secum trahit, crimen simoniæ in acquirendo beneficio commissum, &c. quibus in casibus, eadem pœnâ etiam de jure Canonico alter inquisito imponenda est, quæ imponitur per viam accusationis convicto & damnato. *c. Inquisitioni* 21. *h. 1.*

SECTIO III.

De Denuntiationibus.

§. I.

Quid, & quotuplex sit denuntia-
tio, & in quibus casibus possit Iudex
procedere per denuntiationem
judicialem?

Denuntiatio in genere dici potest,
quod sit alicujus criminis delatio, seu
manifestatio superiori legitime facta. Est
autem denuntiatio duplex: alia Evangelica,
quæ etiam charitativa dicitur, si scilicet ad
emendationem, & correctionem, ac pœ-
nitentiam, juxta formam à lege Evange-
lica Matth. 18. introductam, denuntiatio
ad Superiorem ut Patrem fiat: alia ju-
dicialis, si crimen deferatur ad superio-
rem, ut judicem, ob publicam vindi-
ctam, aut privatam punitionem, ut per
punitionem delinquentis satisfiat com-
munitati, aut parti læsæ; & hinc subdi-
viditur hæc judicialis denuntiatio in pu-
blicam, seu criminalem, quæ fit ad publi-
cam vindictam, & in privatam, seu Civi-
lem, quæ privatum interesse attendit;
in Canonicam, quæ fit contra Prælatum
v. g. & in regularem, quæ expeditur se-
cundum diversas regulas diversarum reli-
gionum, &c.

Potest autem Iudex in foro sæculari
ex officio procedere, si denuntiatio judi-
cialis facta fuit per eos, qui publicâ au-
thoritate deputati sunt, ad denuntian-
dum; vel etiam, juxta receptam con-
suetudinem, ad denuntiationem cujus-
libet privati, cum publico bono pluri-
Compend. Pirhing.

mum interfit, ne delicta maneant impu-
nita, quocunque modo eorum malitia
ad judicem legitime perveniat: de jure
tamen Canonico non tenetur Iudex Ec-
clesiasticus quamcunque denuntiatio-
nem judicialem admittere, nisi Clericus
sit, vel Regularis, qui denuntiatur, vel
Laicus quidem sit, qui denuntiatur,
crimen tamen, de quo denuntiatur, sit
naturâ suâ Ecclesiasticum, simonia v. g.
hæresis, &c. vel nisi denuntiatio fiat ob
defectum justitiæ in foro sæculari; vel
ratione pacis violatæ, aut juramenti non
servati à Laicis.

§. II.

Virum ante denuntiationem judi-
cialem semper precedere debeat secreta
monitio, & an etiam alia juris solemn-
itates in ea servanda sint, & quinam
ab hac denuntiatione
repellantur?

Ad denuntiationem judicialem, sive
generalis hæc fit, & publica, sive
privata, & specialis, non prærequiritur
in foro sæculari, ulla prævia monitio;
prærequiritur tamen hæc in foro Cano-
nico, seu Ecclesiastico (saltem si sit spe-
cialis denuntiatio) prout habetur etiam
ex c. Si quis. 2. h. t. cum in hoc foro non
tam vindictæ publicæ, quàm charitativæ
emendationi locus pareretur; & hinc
non tenetur denuntiator ad pœnam ta-
lionis subeundam scribere, uti habe-
tur in c. Super his 16. h. t. quamvis alia
juris solemnitates, quæ in libello accusa-
torio requiruntur, etiam in hac judiciali
denuntiatione servandæ sint, ad clarior-
tem magis denuntiationem, & fraudu-
lentam

Y y yy lentas

lenas denuntiationes devitandas, ob quam etiam causam à denuntiando judicialiter repelluntur, sive per se, sive per Procuratorem denuntiare velint, quod absolute fieri potest, concubinarij publici, excommunicati, qui conspirarunt ad denuntiandum, vel prius eum de crimine non admonuerunt, contra quem denuntiationem faciunt, *c. Cum Dilectus. 20. h. t. & universam criminosi, c. Cum in tua 27. de sponsal. nisi suam, suorumque prosequantur injuriam arg. can. 2. can. 4. q. 6. &c.*

§. III.

An pendente inquisitione, ad denuntiationem contra Superiorem seu Prælatum à subditis factam, Superior his procedere possit in causis motis contra subditos?

Quamvis pendente inquisitione contra Prælatum denuntiatum à suis subditis, in omnibus causis aliis contra subditos hos suos procedere possit Prælatus denuntiatum, & hi illi obedire teneantur, cum per denuntiationem non

amiserit suam jurisdictionem, prout colligitur ex *c. Olim. 26. h. t.* super negotio tamen illo, super quo denuntiatum est, & ab hoc dependentibus, nihil potest, & suspensa circa hoc est, ejus potestatio, ita ut pendente inquisitione abeat denuntiatum talis Prælatus ab omni processu, per quem negotium inquisitionis posset impediri, tantum judicium hoc per denuntiationem legitimam ad superiorem judicium datum sit.

§. IV.

Quomodo procedendum sit, quando crimen opponitur per modum exceptionis, & quomodo super crimine numi?

DE utroque hoc quæsitum, hinc inde dictum jam est, & quæritur de his illorum disputatio hujus loci non est. Videatur de primo quæsitio *c. Super 16. §. Cum autem. h. t. de pæccatis* item *c. Evidentia. 9. h. t.*

